

Eindrapport

ACTUALISERENDE QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET SINGELWONEN TE BORNE

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

ACTUALISERENDE QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET SINGELWONEN TE BORNE

rapportnr. 2010.1112

juli 2010

In opdracht van:

Gemeente Borne
Postbus 200
7620 AE Borne

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456
E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2010.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

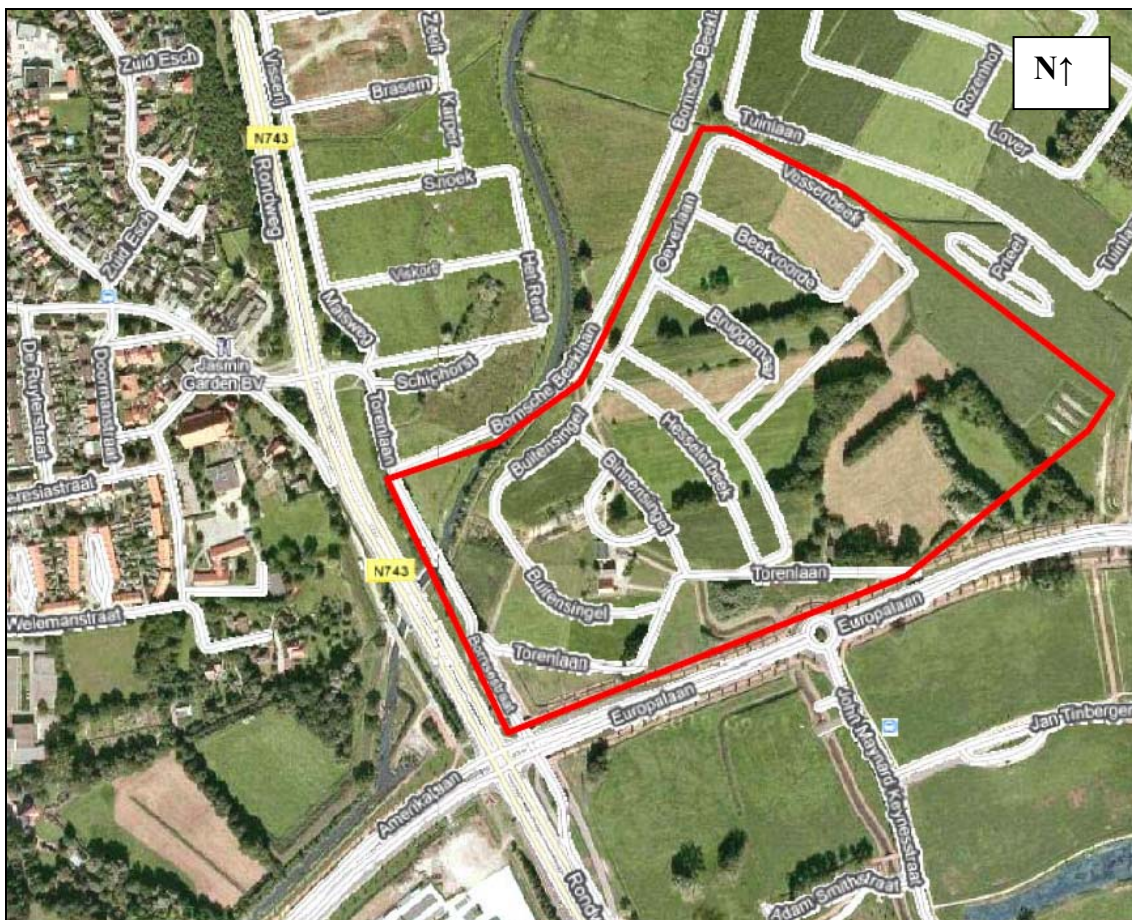
INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING	2
1.2 DE BORNSCHE BEEKLAAN	3
1.3 DE PLANNEN	3
1.4 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK	4
1.5 OPBOUW RAPPORT	4
2 BESCHERMDE SOORTEN	5
2.1 FLORA- EN FAUNAWET	5
2.2 RODE LIJST	6
3 WERKWIJZE EN WAARDERING.....	7
4 RESULTATEN EN BEOORDELING.....	8
4.1 FLORA.....	8
4.2 BROEDVOGELS	8
4.3 VLEERMUIZEN.....	9
4.4 OVERIGE ZOOGDIEREN.....	9
4.5 AMFIBIEËN.....	10
4.6 REPTIELEN	10
4.7 VISSSEN.....	10
4.8 OVERIGE	11
5 BEOORDELING EN CONCLUSIES	12
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	13

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Er wordt gewerkt aan de stedelijke uitbreiding van Borne aan de oostzijde door onder meer de realisatie van woningbouwlocatie Borsche Maten. Aan de zuidzijde van de Borsche Maten is de woonwijk Singelwonen voorzien (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging). In het kader van de herprocedure / herbestemming dient bekend te zijn of het gebied mogelijk waardevol is voor beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet. Op grond hiervan heeft de gemeente Borne aan onderhavig bureau gevraagd om een verkennende actualiserende inventarisatie uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet en om bij het eventueel voorkomen hiervan aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd. Aangezien Singelwonen van beperkte omvang is, in het verleden uitvoerig is getoetst op effecten op beschermde gebieden en gelegen is in een woonwijk die momenteel wordt gerealiseerd, worden op voorhand effecten op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur uitgesloten. In de voorgaande ruimtelijke procedure ter realisatie van de Borsche Maten is dit reeds bevestigd.

Figuur 1. Globale ligging van de woonwijk Singelwonen te Borne.

1.2 Singelwonen

Singelwonen wordt aangelegd in voormalig agrarische gebied. Ter plaatse Singelwonen liggen akkers braak en liggen gronden braak. In figuur 2 wordt een foto-impressie gegeven.

Figuur 2. Beeld van de geplande woonwijk Singelwonen te Borne.

1.3 De plannen

Singelwonen is het meest zuidelijke deel van Bornsche Maten langs het Bornsche Beekpark. Het is de overgang naar het bedrijventerrein Westermaat (Hengelo) en ligt aan de hoofdentree van Borne. Het streven is om een moderne en gevarieerde woonplek te realiseren, verlopend van intensief stedelijk nabij de hoofdontsluiting naar extensief aan de groene bufferzone. In Singelwonen komen ongeveer 200-300 woningen.

In Singelwonen worden mogelijkheden geboden voor het 'wilde wonen' en collectief particulier opdrachtgeverschap. Het wilde wonen komt neer op het realiseren van een huis naar eigen wens, zonder regels en beperkingen. Ook de kavelgrootte is zelf te bepalen. Het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap houdt in dat een groepje kavelkopers gezamenlijk een architect en aannemer uitzoeken. Daarmee kan aanzienlijk worden bespaard op de kosten.

Figuur 3. Planopzet Bornsche Maten met Singelwonen te Borne.

1.4 Doelstellingen van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het plangebied te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde dier- en plantensoorten komen mogelijk voor in het plangebied Zwarteweg?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde dier- en plantensoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten?

1.5 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode.
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten daarop van de plansituatie.
- Conclusie en aanbevelingen.

2 BESCHERMDE SOORTEN

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet die per 1 april 2002 in werking is getreden, zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). De soortenbescherming van de Habitatrichtlijn is geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Vrijwel elke ruimtelijke ingreep gaat gepaard met verstoring, vernietiging en andere effecten op planten en dieren. Om toch een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen is, indien er effecten te verwachten zijn op beschermde soorten, een ontheffing noodzakelijk van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Om ontheffing te kunnen verkrijgen moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten die in het plangebied zijn aangetroffen. Ook mag het natuurlijk verspreidingsbeeld niet worden beïnvloed. Op basis van dit criterium gelden er drie beschermingsregimes, afgestemd op de mate waarin soorten in hun voortbestaan bedreigd zijn.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)

Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 dat er een algemene vrijstelling is. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden (zorgplicht).

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)

Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen omdat zij minder algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die voortaan anders dan voorheen (gedragscode) uitgevoerd worden.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en in bijlage 1 van het vrijstellingsbesluit beschermde planten en dieren (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das, noordse woelmuis, otter en vleermuizen) geldt dat uitgebreid getoetst dient te worden op het criterium "de gunstige staat van instandhouding" en "het natuurlijk verspreidingsbeeld mag niet worden beïnvloed". Een ontheffing wordt slechts verleend wanneer er sprake is van een in de wet genoemd belang en er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat.

Tussen de soortbescherming en de bestemmingsplanprocedure is geen formele relatie. In het kader van de bestemmingsplanprocedure ((oude (Wet Ruimtelijke Ordening) moet duidelijk zijn of, indien een ontheffing nodig is, deze zal worden verkregen. Hoewel er dus geen formele koppeling bestaat tussen de bestemmingsplanprocedure en de Flora- en faunawet, blijkt uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak dat een plan niet mag worden goedgekeurd als geen ontheffing verkregen kan

worden. Ook onder de huidige Wet ruimtelijke ordening (Wro) geldt voor soorten van het lichtste regime geldt een algemene vrijstelling en voor soorten van het middelste regime is het in de praktijk mogelijk om ontheffing te verkrijgen. Dit betekent dat in het kader van de bestemmingsplanprocedure, ook onder de nieuwe Wro formeel alleen rekening gehouden dient te worden met soorten van het strengste regime.

Sinds september 2009 beoordeeld LNV een ontheffingsaanvraag op basis van functieverlies. In aanmerking komen soorten voor een ontheffing als met (vooraf uitgevoerde) maatregelen de soort aangetast blijft worden. Uiteraard moet dan ook weer een in de wet genoemd belang aanwezig zijn. Daarbij is gekomen dat het aantal vogels dat vaste rust- en verblijfplaatsen sinds 2009 is uitgebreid. Dit houdt in dat de nestplaatsen van deze vogels ook buiten het broedseizoen zijn beschermd.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel is 2009 herzien. Bij aantasting van door de Flora- en faunawet beschermde, en op de Rode lijst geplaatste soorten zal goed moeten worden bekeken of de 'gunstige staat van instandhouding' van die soorten niet in gevaar komt. Daarnaast mag het natuurlijk verspreidingsbeeld niet veranderen. Andere bedreigde soorten van de Rode lijst zijn alleen meer impliciet beschermd via de zogenaamde zorgplicht. Er is geen directe relatie tussen de gepubliceerde Rode Lijsten en de Flora- en faunawet: een soort geniet alleen bescherming als deze benoemd is als beschermde soort in de Flora- en faunawet.

Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk, ondanks dat zij niet zijn beschermd. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats.

3 WERKWIJZE EN WAARDERING

Ten behoeve van de actualiserende quick scan Flora- en faunawet van Singelwonen te Borne zijn totaal vijf veldbezoeken (4, 11, 26 mei, 17, 25 juni 2010) afgelegd aan het plangebied en de directe omgeving. Gedurende deze bezoeken zijn het gebied en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde en bedreigde planten- en diersoorten en is tevens gezocht naar deze soorten.

Naast dit veldonderzoek zijn aanwezige ecotopen geïnventariseerd en is een inschatting gemaakt van de kans op het voorkomen van beschermde soorten.

Ten derde is het uitgebreide natuuronderzoek dat ten grondslag lag aan de ruimtelijke procedure voor geheel Bornsche Maten, waar Singelwonen onderdeel van is, gebruikt (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003). Hoewel dit onderzoek gedateerd is, geeft het wel inzicht in de kans op het voorkomen van beschermde soorten.

4 RESULTATEN EN BEOORDELING

4.1 Flora

In 2003 (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003) is de tweestijlige meidoorn aangetroffen in het plangebied van Singelwonen te Borne. Tweestijlige meidoorn staat op de Rode lijst van bedreigde soorten van 1990. Op de Lijst van 2000 en 2004 ontbreekt de soort daar echter. In het gebied van Singelwonen zijn in 2003 verder geen vermeldenswaardige soorten zoals bedreigde soorten, vastgesteld.

De vegetatie op de weiden, akkers, bermen, randen en overhoeken is sinds 2003 verruigt. De kans op beschermde soorten is derhalve verkleind. De vestiging van beschermde soorten in oudere ecotopen zoals bossages en houtwallen wordt niet verwacht aangezien de vestiging van vermeldenswaardige soorten in ecotopen in het eindstadium zeer traag verloopt.

Gedurende het veldwerk in 2010 zijn dan ook geen vermeldenswaardige vegetaties aangetroffen of beschermde soorten vastgesteld.

4.2 Broedvogels

In 2003 (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003) is buizerd aangetroffen in het gebied van Singelwonen te Borne. De buizerd is vrij honkvast en is gedurende onderhavig onderzoek tevens vastgesteld. Er zijn echter geen nesten aangetroffen in 2010. De buizerd is geen vogel waarvoor de jaarrond bescherming geldt (LNV-DLG, 2009). In en rond het gebied Singelwonen komen verder geen vogels voor met jaarrond beschermde nesten.

Ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet dient bij de realisatie van Singelwonen rekening gehouden te worden met gebruikte nesten van vogels. Dit kan worden bewerkstelligd door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren of door te voorkomen dat vogels tot nestelen komen.

Op basis van de zorgplicht van de Flora- en Faunawet wordt aanbevolen om voor vervangende nestlocaties in de nieuwbouw te zorgen voor de bedreigde huismus (Rode lijst 2009; gevoelig). De voormalige boerderijen langs de Europalaan bieden nestgelegenheid aan ca. 10 koppels huismussen. Het is derhalve wenselijk om minimaal 10 vervangende nestlocaties voor huismus te realiseren.

Voor het voorkomen van huismussen is het noodzakelijk dat zij beschikken over geschikte nestplaatsen. Onder dakpannen is de meest geschikte plaats. De voorschriften in het Bouwbesluit, welke verplichten om openingen in gebouwen groter dan 10 mm dicht te maken, vormen hiervoor een tegenstrijdigheid. De Vogelvide biedt echter mogelijkheden.

De Vogelvide biedt huismussen een veilige nestplek onder dakpannen. Het product kan worden aangebracht bij de onderste rij dakpannen, ter hoogte van de dakvoet. Simpel gezegd is het een prefab nestkast die over de gehele breedte van het dak kan worden aangebracht. De Vogelvide voldoet aan de eisen zoals gesteld in het Bouwbesluit. De Vogelvide kent een aantal geïntegreerde functies zoals:

- Past onder vrijwel alle soorten pannen en alle soorten pannendaken;
- Waarborgt een goede ventilatie van het dak;
- Voorkomt dat vogels verder onder de pannen kruipen, zodat vervuiling wordt tegengegaan;
- Duurzaam en eenvoudig, zowel in de professionele bouwwereld als door particulieren toe te passen.

Indien de Vogelvide echter niet (meer) kan worden toegepast, dan kunnen nestkasten een alternatief bieden. Deze kunnen bijvoorbeeld bij de overdracht van de woning worden gegeven.

Figuur 4. Beeld van huismus, Vogelvide en huismussenkast.

4.3 Vleermuizen

In 2003 (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003) werden met name boven en nabij de Bornsche Beek foeragerende gewone dwergvleermuizen en watervleermuizen vastgesteld. Singelwonen is gelegen nabij de Bornsche Beek maar komt hiermee niet in aanraking.

In het verleden zijn in en rond het plangebied Singelwonen geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De kans hierop wordt ook nu weer uitgesloten. In de bomen in het gebied Singelwonen zijn geen gaten vastgesteld en rond de gebouwen aan de Europalaan werden geen hoge dichtheden aan gewone dwergvleermuizen vastgesteld.

In 2003 werden geringe aantallen foeragerende vleermuizen vastgesteld in en rond het gebied Singelwonen. Ook gedurende onderhavige verkennende actualiserende scan werden slechts enkele foeragerende vleermuizen aangetroffen. Singelwonen en de omgeving vormen derhalve geen belangrijk foerageergebied voor vleermuizen.

Aangezien er in en rondom Singelwonen geen verblijfplaatsen zoals kolonies voorkomen en het gebied geen belangrijk foerageergebied is, is de kans gering dat er vliegroutes voorkomen. Gedurende het verkennend onderzoek zijn er dan ook geen aanwijzingen gevonden van vliegroutes. In 2003 werden ook geen vliegroutes vastgesteld.

De realisatie van Singelwonen kan ook een bijdrage leveren aan de vestiging van vleermuizen. De straten en lanen binnen het gebied zullen ruim van opzet worden, waardoor het gebied foerageergebied zal blijven. De woningen binnen het gebied zullen daarnaast kleine gaten gaan bevatten die een functie kunnen gaan vervullen voor dwergvleermuizen. Lanen en straten kunnen daarnaast een functie krijgen als vliegroute omdat dit lijnvormige elementen zijn.

4.4 Overige zoogdieren

Rond Borne komt de steenmarter voor. De steenmarter is matig beschermd via de Flora- en faunawet en niet bedreigd via de Rode lijst van bedreigde diersoorten. In het verleden (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003) is de steenmarter daadwerkelijk vastgesteld in de Bornsche Maten. Op grond hiervan is ontheffing van de Flora- en Faunawet verleend (zie bijlage 2).

De Steenmarter komt voornamelijk voor in en rondom gebouwen. In het gebied Singelwonen bevinden zich op twee plaatsen gebouwen langs de Europalaan. Rond deze gebouwen zijn geen aanwijzingen gevonden van de steenmarter. Binnen en rond het gebied zijn verder geen aanwijzingen gevonden gedurende onderhavige actualiserende quick scan van het voorkomen van steenmarter.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden in 2003 of gedurende onderhavig onderzoek van het voorkomen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zoals das.

Binnen en rond Singelwonen komen wel licht beschermde soorten voor zoals bosmuis, huisspitsmuis en bruine rat. Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet.

Figuur 4. Beeld dode bruine rat in Singelwonen.

4.5 Amfibieën

In het verleden zijn alleen algemene amfibieën waargenomen (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003). Deze amfibieën zijn alle licht beschermd via de Flora- en faunawet en niet bedreigd via de Rode lijst van bedreigde diersoorten. Met de realisatie van de Borne Maten, is de situatie voor de meeste amfibieën niet verbeterd. Wateren zijn vergraven en / of geïsoleerd komen te liggen. Voor de zwaar beschermde rugstreeppad biedt zo'n pionierbiotoop kansen. De rugstreeppad is echter, tijdens het 's avonds afspelen van koorgeluiden, gedurende onderhavig onderzoek niet vastgesteld.

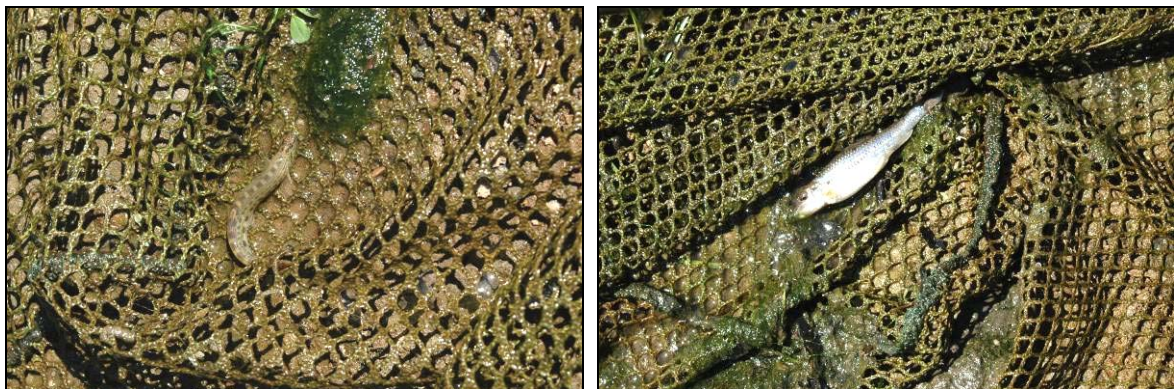
4.6 Reptielen

Op basis van regionale verspreiding en ligging is het niet aannemelijk dat zich op het tracé of rond de Borne Maten reptielen ophouden. Het voorkomen van reptielen wordt uitgesloten. Het gebied ligt te geïsoleerd en er treedt te veel verstoring op. In het verleden zijn ook geen reptielen waargenomen (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003).

4.7 Vissen

In het verleden is bierpje aangetroffen (BRO / Adviesbureau Mertens, 2003). Voor bierpje is ontheffing verleend voor de Borne Maten in 2004 (zie bijlage 2).

Gedurende onderhavig onderzoek is het bierpje opnieuw vastgesteld in de beek langs de weg Britannielaan / Europalaan. Daarnaast is de niet beschermde riviergrondel aangetroffen. Zowel bierpje als riviergrondel indiceren een goede waterkwaliteit. Bierpje is matig beschermd via de Flora- en faunawet en niet bedreigd volgens de Rode lijst. Het bierpje en de riviergrondel leven in stromend water met een zandige tot stenige bodem.

Figuur 5. Beeld van de vangst van bierpje (l) en riviergrondel (r).

Navraag bij de gemeente Borne, met betrekking tot de plannen aan en rond deze beek, leert dat de komende vijf jaar geen plannen zijn voorzien aan en rond de beek. Op grond hiervan worden effecten uitgesloten.

4.8 Overige

Er is geen potentieel leefgebied van beschermde of bedreigde ongewervelden vastgesteld in 2003 of gedurende onderhavig onderzoek. Effecten op beschermde ongewervelden worden dan ook niet voorzien. Langs de beek grenzend aan de Brittanielaan / Europalaan komt wel weidebeekjuffer voor die vermeldenswaardig is. Deze libel (juffer) zal echter geen effect ondervinden omdat er geen werkzaamheden aan en rondom de beek zijn voorzien.

5 BEOORDELING EN CONCLUSIES

In 2003 is uitgebreid natuuronderzoek verricht in het gebied de Borsche Maten te Borne. Dit woongebied wordt momenteel gerealiseerd. Momenteel staat de realisatie van Singelwonen gepland. Voor deze realisatie is het noodzakelijk dat het natuuronderzoek geactualiseerd wordt. Dit heeft plaatsgevonden op basis van veldonderzoek en inschatting op basis van best professional judgement heeft dit plaats gevonden.

In en rond het gebied Singelwonen komen diverse licht beschermde soorten voor (o.a. grondgebonden zoogdieren en amfibieën). Voor deze soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het is aannemelijk dat deze soorten kunnen blijven voorkomen in het gebied gedurende en na realisatie van het plan. Singelwonen wordt gefaseerd gebouwd en er is een relatief extensieve bouwdichtheid met veel groen.

In het verleden zijn twee matig beschermde soorten vastgesteld. Dit betreft de steenmarter en de vissoort bempje. Het voorkomen van steenmarter in Singelwonen is niet aannemelijk. Bempje is daadwerkelijk vastgesteld gedurende onderhavig onderzoek. Bempje komt voor in de beek langs de weg Brittanielaan / Europalaan. Rond en aan deze beek vinden geen werkzaamheden plaats. Op grond hiervan worden effecten op het bempje uitgesloten.

Vleermuizen zijn de enige zwaar beschermde soorten die voorkomen in de Borsche Maten. Voor Singelwonen is vastgesteld gedurende onderhavig onderzoek dat het marginaal foerageergebied is. De realisatie van de plannen zal hierin geen verandering brengen.

In verband met het voorkomen van huismus is het noodzakelijk dat vervangende nestlocaties worden aangeboden. Er dient verder in de aanlegfase rekening gehouden te worden met het voorkomen van broedvogels.

Geconcludeerd kan dan ook worden dat de aanleg en het gebruik van de Woonwijk Singelwonen plaats kan vinden zonder ontheffing van de Flora- en faunawet. Hiermee vormt de flora- en fauna geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig plan.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

BRO, Adviesbureau Mertens, 2003. Natuuronderzoek in het gebied Borsche Maten. Vucht, 1-43, en vier bijlagen.

BRO, Adviesbureau Mertens, 2004. Toelichting bij de ontheffingsaanvraag ex art. 75 van de Flora- en faunawet voor de realisatie van het plan Borsche Maten. Vucht, 1-41.

Diepenbeek, A., van, 1999. Veldgids diersporen. Drukkerij Thieme, Nijmegen.

EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.

EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.

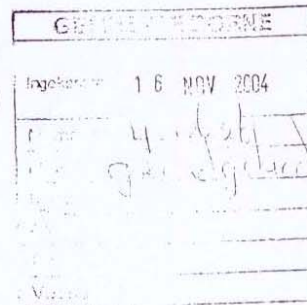
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.

BIJLAGE 1. LIGGING PLANGEBIED

BIJLAGE 2. ONTHEFFING FLORA- EN FAUNAWET

Gemeente Borne, afdeling Grondgebied
t.a.v. mevrouw J.M.B. Bax
Postbus 200
7620 AE BORNE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
6 juli 2004	4-5242	toek.FF2004C.505.jh	12 november 2004
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
FF/75C/2004/505		0800-2233322	1

Geachte mevrouw Bax,

Naar aanleiding van uw verzoek van 8 juli 2004, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2004/505, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13 van de Flora- en faunawet, voor zover dit betreft het uitsteken of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen en het vervoeren en onder zich hebben van de brede wespenorchis en de gewone vogelmelk, alsmede van de verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet, voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bosmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, wezel, woelrat en bermpje.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Agentschap LASER
LASER vestiging Dordrecht
Burg. de Raadsingel 59
Postadres: Postbus 1191
3300 BD Dordrecht
Telefoon: 0800-2233322
Fax: 078-6395394

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het project "Bornsche Maten" in de gemeente Borne, provincie Overijssel. Het betreft een gebied dat als nieuwe woningbouwlocatie is aangegeven voor circa 2700 woningen. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8, 11 en 13 voor wat betreft exemplaren van de brede wespenorchis, gewone vogelmelk, bosmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, wezel, woelrat en bermpje voor de periode van 1 november 2004 t/m 1 november 2009.

Overwegingen

Wettelijk kader

De brede wespenorchis en gewone vogelmelk zijn beschermde inheemse plantensoorten als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. De bosmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, wezel en woelrat zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. Het bermpje is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
12 november 2004	toek.FF2004C.505.jh	2

Geen van de soorten waarvoor ontheffing is aangevraagd behoort tot de beschermde soorten genoemd in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 8 van de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Op grond van artikel 13 van de Flora- en faunawet is het verboden beschermde inheemse plantensoorten te vervoeren of onder zich te hebben.

Op grond van artikel 75, lid 4 van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Instandhouding van de soort

De brede wespenorchis, gewone vogelmelk, bosmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, wezel, woelrat en berrpje zijn voor het merendeel algemene soorten die naar verwachting algemeen tot incidenteel voorkomen in de omgeving van de werklocatie. De mogelijkheden om gedurende de verstoring andere leefgebieden in de directe omgeving te benutten zijn aanwezig en worden mogelijk gemaakt door de planning en uitvoering van maatregelen daarop af te stemmen. Bovendien is de ingreep van dien aard dat het effect op deze beschermde diersoorten beperkt tot nihil zal zijn. Derhalve wordt de gunstige staat van de bovengenoemde soorten niet aangetast.

Op basis van de uit artikel 2 van de Flora- en faunawet volgende zorgplicht, is het noodzakelijk dat alle redelijke handelingen worden verricht of nagelaten om te voorkomen dat nadelige gevolgen voor flora en fauna veroorzaakt worden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u bijgaande ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

De ontheffing en de voorwaarden treft u hierbij aan.

Indien u het met deze beslissing niet eens bent, kunt u hiertegen binnen 6 weken na verzending van dit schrijven bezwaar maken. Ook een andere belanghebbende kan tegen dit besluit in bezwaar komen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan LASER Dordrecht, afdeling bezwaarschriften. Het adres vindt u in de linkerkantlijn van dit schrijven. Geef in uw brief duidelijk aan wat uw bezwaren zijn en de motivering daarvan. Vermeld in de linkerbovenhoek van het bezwaarschrift duidelijk het volgende: ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet en het aanvraagnummer. U wordt tevens verzocht een afschrift van deze brief bij het bezwaarschrift te voegen. De unitmanager van LASER zal namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op het bezwaarschrift beslissen.

Datum Kenmerk
12 november 2004 toek.FF2004C.505.jh

Vervolgblad
3

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager van LASER,

Dhr. M.P. de Graaf

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw J.M.B. Bax
Namens de gemeente Borne, afdeling Grondgebied, op 8 juli 2004

gelet op artikel 75, lid 4 van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Gemeente Borne
	Afdeling Grondgebied
Adres:	Rheineplein 1
Postcode en woonplaats:	7622 DG BORNE
Voor het tijdvak van:	12 november 2004 t/m 1 november 2009

ONTHEFFING

FF/75C/2004/505

Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13 van de Flora- en faunawet, voor zover dit betreft het uitsteken of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen en het vervoeren en onder zich hebben van de brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*) en de gewone vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum*), alsmede van de verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet van de Flora- en faunawet, voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), bunzing (*Mustela putorius*), egel (*Erinaceus europeus*), haas (*Lepus europeus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europea*), ree (*Capreolus capreolus*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), steenmarter (*Martes foina*), veldmuis (*Microtus arvalis*), wezel (*Mustela nivalis*), woelrat (*Arvicola terrestris*) en bempje (*Noemacheilus barbatulus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, is gelegen ten oosten van de Bornse Rondweg en grenst aan de zuidoostkant aan de nieuwe uitbreidingswijken van Hengelo. Het plangebied ligt verder ten zuiden van Stroom Esch en beslaat een oppervlakte van 170 hectare, conform de projectplannen "Natuuronderzoek in het gebied Borsche Maten", d.d. november 2003 en "Toelichting bij de ontheffingsaanvraag ex art. 75 van de Flora- en faunawet voor realisatie van het plan Borsche Maten", d.d. juni 2004.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de projectomschrijving voor zover in de ontheffing zelf niet anders aangegeven.
3. Indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen noodzakelijk zijn, dient de ontheffinghouder onverwijld contact op te nemen met LASER vestiging Dordrecht.

4. De gemeente Borne, afdeling Grondgebied, (hier na te noemen: de ontheffinghouder) blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de strikte naleving van de voorwaarden van deze ontheffing. Ook voor de uitvoering, bekostiging en het beheer van deze maatregelen blijft de ontheffinghouder primair verantwoordelijk en aansprakelijk.
5. De ontheffinghouder kan organisaties of personen aanwijzen die op het gebied van fauna en flora ter zake kundig zijn en die voor de ontheffinghouder middels een machtiging gebruik kunnen maken van deze ontheffing (gemachtigde). In dit geval dient deze een kopie van de verleende machtigingen aan LASER vestiging Dordrecht, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht te zenden. De machtigingen vermelden in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
 - b. soort(en) en eventuele aantallen waarvoor de machtiging geldt;
 - c. de handelingen die mogen worden verricht;
 - d. plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
 - e. omschrijving kwalificaties m.b.t. kennis van de te machtigen persoon;
 - f. periode waarvoor de machtiging geldt.De gemachtigde dient zijn machtiging op eerste vordering te tonen aan de toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De gebruiker van deze ontheffing draagt bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is deze ontheffing of een kopie ervan bij zich. Indien de gebruiker een gemachtigde is, dient zijn machtiging te zijn gehecht aan een kopie van deze ontheffing. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing op eerste vordering te tonen aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar.

Specifieke voorwaarden

7. De gebruiker van deze ontheffing dient het compensatieplan, zoals deze is beschreven in het projectplan "Toelichting bij de ontheffingsaanvraag ex art. 75 van de Flora- en faunawet voor realisatie van het plan Bornsche Maten", uit te voeren.

Overige voorwaarden

8. Indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden kan deze worden ingetrokken.
9. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is LASER vestiging Dordrecht, Postbus 1191, 3300 BD Dordrecht.

Dordrecht, 12 november 2004

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager van LASER,

Dhr. M.P. de Graaf

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601